

den, og det ærede Medlem Hr. Reedtz-Thott gentog det i Dag, men det er ikke desto mindre urigtigt. Der foreligger fuldgyldigt Bevis for, at det ikke var danske Arbejdsgiveres Betingelse i 1919. Der foreligger et Memorandum, der er affattet af den danske Delegation og tiltraadt af Direktør Vestesen, paa de danske Arbejdsgiveres Vegne, hvori der udtales, at Arbejdsgivernes Repræsentant vil dog kun stemme for Begrænsning af Arbejdstiden ved Lov, hvis den almindelige Opinion paa Konferencen er for, at en saadan Begrænsning ved Lov er nødvendig og den almindelige Opinion i Washington var for det. Jeg vil ogsaa gerne sige til det ærede Medlem Hr. Reedtz-Thott, at jeg tror, noget af det farligste, man kan gøre fra den Side, er at komme ind paa noget, der kan karakteriseres paa den Maade, han gjorde det i Dag: at i 1919 var der mangt og meget, man tiltraadte, men som man senere ikke mente saa alvorligt. Jeg tror, det er noget af det farligste, hvis det kan siges om den Side, det ærede Medlem repræsenterer, at den i sin Nød en Gang imellem giver sin Tilslutning til noget, men naar Nøden er forbi, saa betyder Tilslutningen ikke mere noget; det er af den Slags Ting, som drager Følger efter sig, naar Tiden dertil er inde.

Men hvad jeg ogsaa lægger nogen Vægt paa, er, at efter at de danske Arbejdsgivere aabenbart havde fortrudt, at de havde givet Overenskomsten i Washington deres Stemme, gav de dog Udtryk for, at de er fuldt fortrolige med Betydningen af internationale Aftaler paa dette Omraade. Vi ser saaledes, at Arbejdsgiverforeningens Formand Direktør Langkjær paa det store Landsindustrimøde i 1921 udtaler, at den Vej, man nu var inde paa, nemlig blankt at forkaste disse internationale Aftaler, vil ikke i Længden være farbar. Heraf fremgaar, at Direktør Langkjær paa det Tidspunkt regnede med, at den Dag vilde komme, da Spørgsmaalet krævede en Realitetsbehandling, da Arbejdsgiverne maatte gaa bort fra det negative Standpunkt, der udtrykkes gennem ligefrem Afvisning, til en positiv Forhandling, hvor det gjaldt om at sikre, at ikke en dogmatisk Gennemførelse af en Lovgivning om Arbejdstiden skulde finde Sted, men at den kunde blive gennemført paa et saa elastisk Grundlag som muligt, saaledes at man kunde imødekomme berettigede Krav fra Produktionens Side.

Jeg vil i denne Forbindelse ogsaa minde om, hvorledes man i konservative Kredse, der staar Industrien nær, tidligere har indtaget ganske lignende Standpunkter. Jeg ser

her bort fra de enkelte Medlemmer indenfor det konservative Folkeparti, som principielt er Tilhængere, ikke af en *lovfæstet* 8 Timers Arbejdsdag, men vel af en 8 Timers Arbejdsdag indenfor Industrien som det for Industrien gavnlige i det lange Løb; jeg ser bort fra disse, men jeg vil henvise til den saakaldte Arbejdernes konservative Forening, som i 1920 opfordrede Vælgerne til at stemme paa det konservative Folkeparti og opstillede et Program, hvori man endogsaa gaar saa vidt, at man udtaler: „Vi ønsker 8 Timers Arbejdsdagen fastsat for alle Virksomheder som normal Arbejdsdag.“

For Venstrepartiets Vedkommende foreligger der ikke blot det, at man i 1919 har tiltraadt en Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen i Virksomheder med kontinuerlig Drift, men der foreligger ogsaa Udtryk for, at man ikke er principiel Modstander af en yderligere Lovgivning vedrørende Arbejdstiden, idet f. Eks. det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard som Venstrepartiets Ordfører i 1921 udtalte, at han mente, det var rigtigst at henvise Forslaget om 8 Timers Arbejdsdagen til et Udvalg og saa i øvrigt se Tiden an, om Forholdene kan bedres — det var jo midt i Krisen —, saa at den Dag kan komme, da det bliver forsvarligt at gaa til en Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen. Det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard har her givet Udtryk for, at naar man fra Venstres Side gik imod en yderligere Lovgivning vedrørende Arbejdstiden, var det ikke af principielle Grunde, men af Hensyn til de Forhold, der forelaa paa det paagældende Tidspunkt. Man har altsaa fra alle Sider paa et tidligere Tidspunkt forberedt sig paa at gaa ind i en Realitetsbehandling af Spørgsmaalet, ganske som man har gjort det i andre Lande.

Man kunde nu med Rette spørge om Erfaringerne fra Udlandet, efter at Lovfæstelsen har været gennemført dér i flere Aar. Det lader sig ikke nægte, at det er vanskeligt at faa et Helhedsindtryk af Forholdene i de forskellige Lande. Der er i mange Lande rettet stærke Angreb fra Arbejdsgivernes Side paa Lovfæstelsen, derimod er Forholdet, saa vidt man kan skønne, det, at det mindre er sket fra de Befolkningslags Side, der ikke staar direkte i Forbindelse med Industrien. Det er, som om disse Befolkningslag i andre Lande i stort Omfang ser denne Lovgivning ud fra det Synspunkt, at den har fjernet et Konfliktpunkt fra Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, hvor man synes der er Konfliktpunkter nok endda.